

**FÖRSTUDIE FÖR ETABLERING AV
CENTRUM FÖR FOTOGRAFI I
VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN**

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Bakgrund	3
Inledning	4
Genomförande	5
Sammanfattning	6
FÖRSTA DELEN Slutsatser och förslag på initiativ	
Medlemmar	7
Regional referensgrupp	7
Mötesplats för fotografi	7
Fotobok Gbg	9
Kompetensutveckling	10
ANDRA DELEN Undersökning och resultat	
Enkät med yrkesverksamma	12
Intervjuer	18
Evenemang och events	21
Centrumbildningar	23
Övriga genomförda intervjuer	24
Avslutning	25

BAKGRUND | Centrum för fotografi, CFF, verkar för förmedling av uppdrag och arbetstillfällen för föreningens medlemmar samt stimulerar breddning av arbetsmarknaden för fotografer genom att föra fram frågor om fotografins roll i samhället. Föreningen skapar yrkesmässiga kontaktytor och nätverk för fotografer samt verkar för kompetensutveckling för föreningens medlemmar genom seminarier, feedback, kurser, workshops och kompetenshöjande föredrag. Genom sitt stora kontaktnät arbetar CFF med att synliggöra svenskt fotografi och dess yrkeskår så väl nationellt som internationellt samt syftar till att skapa nya sammanhang där fotografen kan fylla en relevant funktion. CFF är idag en välfungerande verksamhet som byggts upp och utvecklats under många års tid. Med ett årligt stöd från Kulturrådet för basverksamhet för medlemmar fungerar föreningens kansli och galleri i Stockholm som ett nav för ett rikt program av kulturella och konstnärliga aktiviteter.

CFF har ett rikstäckande uppdrag och har under många års tid haft samarbeten och verksamhet i olika delar av landet. Många av CFF:s medlemmar har genom åren uttryckt önskemål om att verksamheten ska utvecklas i bland annat i Västra Götalandsregionen vilket denna förstudie är ett första steg i. CFF kommer under den närmaste tiden att utveckla verksamheten i hela landet och är en självklar del i samarbeten som rör fotografi i Sverige.

INLEDNING | Arbetet med denna rapport påbörjades under våren 2020 när Lars Dyrendom kontaktade Centrum för fotografi och dess verksamhetsledare Kristyna Müller. Som medlem under flera år upplevde Lars Dyrendom att större delen av föreningens verksamhet var centrerad till Stockholm och Stockholmsregionen. Samarbetet ledde till en ansökan om utvecklingsprojekt från Västra Götalandsregionen som blev beviljad sommaren 2020. Under hösten involverades Lisa Brunzell i projektet för att arbeta med den undersökande delen med enkäten till yrkesverksamma och intervjuer, sammanställning och utveckling av idéer. Emma Sandström involverades för att arbeta med den praktiska delen undersökningen, för att arbeta med workshops, föreläsningen och att utveckla studiecirkeln. Lars Dyrendom har lett arbetet och varit involverad i hela processen bakom denna förundersökning.

I förstudien har vi haft fokus på att komma i kontakt med så många fotografer som möjligt och försökt få en så god regional spridning som möjligt i undersökningen. Detta för att få förslag på hur en verksamhet skulle kunna utvecklas. Det betyder att vi också har värderat de behov och önskemål som kommit fram genom undersökningen utifrån tre parametrar; regionalt perspektiv, skapa medlemsaktiviteter och ekonomisk hållbarhet i en etableringsfas av Centrum för fotografi i Västra Götalandsregionen.

Göteborg, januari 2021

Emma Sandström, Lisa Brunzell och Lars Dyrendom

På uppdrag av Centrum för fotografi med bidrag från Västra Götalandsregionen.

Lars Dyrendom har en master i fotografi från HDK-Valand, Göteborgs Universitet och en utbildning som kulturprojekledare från Kulturverkstan. Vid sidan av sin konstnärliga praktik har Lars de senaste fem åren jobbat på Göteborgs bildverkstad som projekledare där han jobbar med verksamhetsutveckling och fördjupat sin kunskap om kulturell samverkan och synergier.

Emma Sandström är en bildkonstnär som bor och verkar i Göteborg. Hon har en master i fotografi från HDK-Valand, Göteborgs Universitet. Emma har tidigare arbetat som mentor för unga fotografer i Glasgow och nyligen som projektleddare & curator för grupputställningen *We Been Sent a Strange Sign* på Landskrona Foto Festival 2020.

Lisa Brunzell är fotograf verksam i Göteborg och Halland. Hon har en master i dokumentär fotografi från University of South Wales, Storbritannien och har tidigare arbetat som bildjournalist på en rad svenska dagstidningar. Hon är aktuell med projektet *Let the World Adore You* som skildrar brittiska coverartister som tolkar ABBA och deras musik.

GENOMFÖRANDE | Arbetet med förstudien har genomförts i två undersökande delar, en del som bestått av en enkät och intervjuer och en del där olika metoder för kunskapsdelning och kunskapsförmedling testats i praktiken.

Enkäten som riktade sig till yrkesverksamma inom regionen hade fokus på att undersöka hur Centrum för fotografi skulle kunna stärka fotografer i regionen i sin yrkesroll och hur CFF skulle kunna främja samtalet kring fotografi i regionen. Åtta intervjuer med fotografer har genomförts, det var med personer som valdes ut från enkäten där de angett att de var intresserade av att vara med i en personlig intervju. Intervjuerna genomfördes på distans via videosamtal. I intervjun fördjupades frågeställningar som tagits upp i enkäten utifrån tre teman; 1. självbilden och yrkesrollen 2. kontaktytor och nätverk 3. kompetensutveckling. De intervjuade personerna valdes utifrån geografisk spridning, genus och ålder.

Under förstudien har också ett antal samtal genomförts, till exempel med Erik Palmér, ordförande för föreningen Fotobok GBG och Greta Vočar, utställningsproducent Alingsås konsthall. De samtalen har fungerat som ett verktyg för att navigera i regionen och ge en bakgrund samt undersöka hur olika typer av framtida samarbeten skulle kunna se ut.

Under den praktiska delen av undersökningen testades olika former för att hålla workshops och föreläsningar som ett sätt att pröva olika typer av kunskapsdelning och kunskapsförmedling. Två presentationer i formen 3x20 minuter arrangerades, där bjöds olika aktörer in för att hålla varsitt samtal på 20 minuter utifrån två olika teman, att producera och publicera fotoböcker och att organisera och driva galleriverksamhet. Presentationerna avslutades med en diskussion med publiken. En föreläsning som handlade om att ta steget från att jobba med still bild till rörlig bild arrangerades. Dessutom arrangerades en studiecirkel med syfte att stödja deltagarna i processen att skriva ansökningar till Konstnärsnämndens arbetsstipendium.

Denna rapport har efter de inledande rubrikerna disponerats i två delar, den första delen med slutsatserna av undersökningen med förslag till initiativ och sedan den andra delen som redovisar undersökningens resultat som slutsatserna i den första delen bygger på.

SAMMANFATTNING | Förstudiens mål är att undersöka på vilket sätt Centrum för fotografi skulle kunna etablera en verksamhet i Västra Götalandsregionen med fokus på att stärka regionens fotografer i sin yrkesroll och att främja samtalet om fotografi i regionen. En genomgång av materialet till förstudien visar att det finns ett behov av en samlad kraft för att utveckla det fotografiska fältet.

Inledningsvis genomfördes en enkätundersökning där 146 verksamma inom det fotografiska fältet deltog. Svaren i enkäten ger en bild av att fotografin i Västra Götaland nästintill helt definieras av de stora institutionerna som Hasselbladstiftelsen som har en nationell och internationell inriktning och HDK-Valand vid Göteborgs universitet som arbetar med utbildning och forskning inom en akademisk värld. Många av de som svarat på enkäten saknar de mindre och lokala sammanhangen och mötesplatser för att utveckla samtalet kring fotografi och skapa en gemenskap. I frånvaron av en samordnande aktör bedrivs idag många verksamheter i mindre skala, ofta av väldigt engagerade individer. Det är ett sårbart system där verksamheten är beroende av enskilda och deras engagemang i form av begränsad tid och budget. De mindre verksamheterna i regionen existerar ofta i sina egna små bubblor utifrån de enskildas begränsade kontaktnät. Vid sidan av att själva driva en diskussion om fotografi skulle CFF kunna inta en roll som samordnande aktör i regionen, men för det krävs en tydlig lokal förankring. Det är samtidigt viktigt att CFF hjälper till att lyfta de mindre lokala verksamheterna utan att helt ta över initiativen.

Förstudien föreslår fem punkter som CFF skulle kunna arbeta med under en uppstart inom Västra Götalandsregionen:

- Medlemmar
- En regional referensgrupp
- En mötesplats för fotografi
- Fotobok GBG
- Kompetensutveckling

FÖRSTA DELEN Slutsatser och förslag på initiativ

MEDLEMMAR | Centrum för fotografi är en medlemsorganisation som skall verka för sina medlemmar och samtidigt driva samtalet kring fotografi i samhället. Därför är det centralt för föreningen att det är en medlemsförening. I dagsläget har CFF 44 medlemmar som skriver att de är verksamma i regionen och att av dessa skriver 31 att de är bosatta inom regionen av föreningens totalt 459 medlemmar i Sverige. Därför är det viktigt att det i uppstartsskedet finns ett fokus på att öka föreningens medlemsantal i regionen. Föreningens medlemmar i regionen kommer troligen öka successivt i och med att fler aktiviteter anordnas och att fler upplever att ett medlemskap är relevant för dem. Men det är också viktigt att det finns ett fokus på att fotografer i regionen uppmanas till att bli medlemmar i föreningen och att det är tydligt att det är deras idéer och önskemål som driver föreningens verksamhet i regionen. Därför måste det vara en prioritet att jobba aktivt med kommunikationen till fotografer i regionen där man lyfter fram att deras medlemskap är viktigt för att fortsätta utveckla verksamheten. Ett annat relevant perspektiv på det låga medlemsantalet i regionen är att föreningen inte enbart kan verka för föreningens medlemmar i egenskap av att vara organiserad som en ekonomisk förening, utan att ha ett fokus på att utveckla rollen som en viktig aktör inom det fotografiska fältet. Därför är det viktigt att de flesta av föreningens aktiviteter är öppna för alla som är intresserade av och verksamma inom det fotografiska fältet.

REGIONAL REFERENSGRUPP | I enkäten framkom att 26 procent av de svarande inte hört talas om CFF och många av de som känner till organisationen gav uttryck för att de inte ansåg att CFF har någon relevans för dem som

fotograf i Västra Götaland. Bara 11 procent av de svarande angav att de är medlemmar. Eftersom CFF har så pass få medlemmar i Västra Götaland och att organisationen och dess verksamhet är relativt okänd för yrkesverksamma fotografer i regionen så anser vi att det är viktigt att under en period arbeta med en referensgrupp som får vara med och definiera riktningen för CFF:s verksamhet i regionen. Genom att arbeta med en brett sammansatt referensgrupp bestående av yrkesverksamma från olika delar av branschen kan vi säkerställa att CFF stimulerar hela eller åtminstone stora delar av det fotografiska fältet, både utifrån ett geografiskt perspektiv och var personerna befinner sig i sin yrkeskarriär. Enkäten och intervjuerna visade att fotografer inom Västra Götaland är verksamma inom ett mycket brett spektrum av det fotografiska fältet, allt från bröllofsfotografer, redaktionella fotografer och konstnärer som arbetar med fotografi som ett av sina verktyg. Enkäten visade också att cirka två tredjedelar av de som svarat på enkäten är bosatta i Göteborg. Staden är ett kulturellt och finansiellt centrum i regionen och här finns också många av de som beställer jobb av fotografer. Det är naturligt att mycket verksamhet kommer att ske i Göteborg men det är viktigt att CFF har ett regionalt fokus för att kunna vara relevant även för fotografer och beställare som finns på andra platser i regionen. Referensgruppen skall ha som syfte att komma med input till de anställda om vad som är relevant för de som är verksamma här, optimera innehållet och säkerställa att den verksamhet man bedriver har ett brett perspektiv på det fotografiska fältet, både geografiskt och mellan olika genrer av fotografi.

MÖTESPLATS FÖR FOTOGRAFI | Något som framkom väldigt tydligt i enkäten var att många

saknar en mötesplats för fotografi. Enkäten och intervjuerna visar att de allra flesta yrkesverksamma i regionen driver sin verksamhet själva och många saknar kollegor i vardagen. Ofta sitter man själv och jobbar, antingen i sitt hem eller på en hyrd kontorsplats. Många ger uttryck för att de saknar mötesplatser för fotografi och kontaktytor för att skapa och underhålla sitt kontaktnät. Man pratar om kollegiala kontaktytor för att skapa en gemenskap och lära känna kollegor som man hoppas kunna hämta inspiration av och bolla jobb och idéer med. Man pratar också om avsaknaden av kontaktytor för att träffa uppdragsgivare som ger chans till nya arbetsmöjligheter. Både i enkäten och under intervjuerna ger många uttryck för att de saknar en liknande plats i Västra Götalandsregionen som CFF:s galleri på Tjärhovsgatan i Stockholm, där organisationen bland annat arrangerar utställningar och föreläsningar. Det är arrangemang som fotograferna i Västra Götaland oftast känner att de inte har någon tillgång till.

Centrum för fotografi skulle vilja driva en mötesplats i form av ett fotoforum inspirerat av Bar 10 på Konstepidemin, där kvällarna består av föreläsningar, utställningar och möten mellan personer verksamma inom fotografi såväl som intresserade av fotografi. Det skulle vara en bestämd plats en kväll var tredje eller fjärde vecka. För att få ett lokalt engagemang och ägande skulle vi vilja bilda en programgrupp av medlemmar som tillsammans skapar innehållet och arrangerar träffarna. Programpunkterna skulle kunna bestå av rena föreläsningar, utställningar, diskussioner eller vad gruppen beslutar. Det skulle också kunna vara en plats för att diskutera de obekväma frågorna som berör yrkesverksamma. Platserna i programgruppen skulle vara roterande, och vi skulle föreslå att en ny programgrupp utses varje halvår. Tillsammans i gruppen och i samråd med CFF:s anställda tar de fram cirka sju programpunkter för det halvår som de ansvarar för.

Jag tycker man får en ganska mörk bild av framtidsutsikterna för att livnära sig som fotograf och det känns ju lite dystert så jag tänker att ett nätverk är något där en viktig del är att man kan vara i ett sammanhang där man känner att det finns hopp om att kunna jobba som fotograf, att livnära sig som fotograf.

Anders Engström

För sin medverkan skulle det finnas ett fast arvode för deltagarna i programgruppen, dessutom skulle de förfoga över en budget för att kunna bjuda in föreläsare och deltagare till arrangemangen. Denna typ av organisation skulle kunna göra att fler fotografer i regionen skulle känna ett ägandeskap av fotoforumet, verksamheten skulle bli mer relevant för de som verkar i regionen och skulle dessutom kunna spridas till en större publik inom det fotografiska fältet genom de enskilda medlemmarna i programgruppen och deras kontaktnät. Det finns ett antal enskilda aktörer som i enkäten namngetts som inspirerande, skulle man lyckats engagera några av dem i rådet eller som deltagande i form av föreläsare så tror vi att det skulle ge dragningskraft för att få fler intresserade och engagerade i arrangemangen. Det skulle också vara möjligt att sända föreläsningarna digitalt eller att bjuda in föreläsare till att hålla en digital föreläsning för de närvarande. Projektet skulle också bidra till att yrkesverksamma inom fotografi i regionen skulle få möjlighet att kliva in i rollen som kulturarrangör, något som skiljer sig stort från rollen som enskild

kulturutövare. Deltagandet i projektet skulle därmed innebära en kompetensutveckling för de som sitter i programgruppen. Det finns goda möjligheter att driva arrangemang i samarbete med Svenska Fotografers Förbund och Göteborgs bildverkstad. Idag jobbar Göteborgs bildverkstad redan med att arrangera samtal som handlar om de saker som kanske inte alltid är helt självklara i den enskilda fotografens arbetsprocess. Svenska Fotografers Förbund (SFF) har också en lokal budget och en programgrupp i Göteborg men de har ofta svårt att använda upp hela sin budget och att skapa kontinuitet i sin verksamhet, SFF skulle kunna vara intresserade av att vara med och medfinansiera arrangemanget av ett forum för fotografi. Erfarenheter av Covid-19 har visat att det finns en stor potential i att göra intressanta evenemang som helt eller delvis sker digitalt. Den stora potentialen med ett fotoforum är möjligheten att kunna lyfta lokala fotografers arbete och därigenom ge känslan av att man är del av en gemenskap av fotografer i regionen.

FOTOBOK GBG | På frågan i enkäten om vilken typ av verksamhet som man skulle vilja se att CFF driver i Västra Götalandsregionen är det många som svarar att fotofestival är något som man skulle vilja se. Som en del av förstudien har ett digitalt samtal mellan fotograferna Mia Rogersdotter Gran, Emanuel Cederqvist och Linda Bergman om deras erfarenheter av att publicera fotoböcker arrangerats. Det var ett arrangemang som väckte ett starkt publikt intresse och det var många fler som ville delta än förväntat och därmed fler än det fanns kapacitet att facilitera. I enkäten svarar hela 72 procent att de jobbar med egna projekt, utställningar eller bokprojekt. Det visar att det finns ett enormt intresse för fotoboken som presentationsform.

Fotobok GBG var en återkommande festival i Göteborg under åren 2015 till 2018 och finns fortfarande kvar som en ideell förening med en

styrelse som har Erik Palmér som ordförande, men arbetet med festivalen är mer eller mindre pausat i dagsläget. Under de verksamma åren drevs festivalen i samarbete med Hasselbladstiftelsen, Göteborgs stad, Göteborgstryckeriet, Folkuniversitetet, Svenska Fotografers Förbund och Fotoförfattarna. Man arrangerade marknad för fotoböcker, utställningar och artisttalks. Ett stående inslag var att visa finalistböckerna i Svenska Fotobokspriset som delas ut av Fotoboks författarna inom Svenska Fotografers Förbund samt att ha releaser för nya fotoböcker. Under åren som Fotobok Gbg drevs hade man också samarbeten med internationella organisationer och tog hem influenser och trender från andra delar av världen till Västsverige. Trots att det är några år sedan festivalen arrangerades senast så är den fortfarande välkänd bland de som svarat på enkäten och det är något som många fotografer i regionen refererar till när de får definiera vilken

Jag känner ibland att CFF ordnar för mycket "mentorsprogram" istället för att se mer ett utrymme för samtal där alla kan lära av varandra som deltar, ex att man har en studiecirkel med en specifik tematik - där litteratur o andra konstnärliga projekt blir det man läser mellan träffarna. Än att man låter en person titta på några personers projekt. Dialog i grupp kan utveckla både enskilda personer o yrket i sig mer tror jag!

Anonymt svar från enkäten

typ av verksamhet de skulle vilja se CFF driva.

Utifrån viljan att arrangera en fotofestival i Västsverige och utifrån de goda erfarenheterna med Fotobok GBG visar arbetet med förstudien att det finns ett stort intresse att väcka liv i festivalen och se till att Västsverige återigen blir en mötesplats för fotografi. Det är viktigt att hitta en samverkansmodell där CFF kan stötta Fotobok GBG utan att helt ta över initiativet och där Fotobok GBG som en självständig aktör fortsätter forma festivalen. CFF:s roll skulle vara att stötta och ge grundförutsättningar för fortsatt arbete med festivalen.

Fotobok GBG har gett många självpublicerade fotoböcker chansen att synas och möta en publik på ett sätt som är normalt för många författare men som inte är självklart för kreatörer av fotoböcker. Att CFF ingår i ett samarbete med Fotobok GBG skulle kunna leda till löpande programverksamhet som till exempel presentation av fotoböcker på bibliotek i regionen. CFF skulle kunna samarbeta med Göteborgs bildverkstad för att göra kurser och studiecirkel kring bokproduktion, så väl som hur man finansierar bokproduktion. Det skulle också vara intressant att samarbeta med Hasselblads biblioteket som har Sveriges största privata samling av fotoböcker.

KOMPETENSUTVECKLING | Som centrumbildning är det en viktig del av CFF:s arbete att stärka medlemmarnas ställning på arbetsmarknaden, detta genom att ge dem möjligheten att förvärva ny kunskap. Det är tydligt att olika former av utbildningar och kurser är en viktig fråga för de allra flesta som svarat på enkäten De områden som flest angav att de var intresserade av att lära sig mer inom var: söka stipendium för egna projekt, film och rörlig bild, utställningsverksamhet, böcker och bokproduktion, bildbearbetning och bilddiskussion och konstruktiv feedback. Hela 89 procent svarade att de var villiga att betala över 500

Jag tänker på allt annat än teknik när jag tänker på vad fotografi är för mig men det är ju ett väldigt tekniskt yrke och man behöver ju uppdatera sig hela tiden. Bra sätt att lagra bilder, skicka bilder, arbeta med bilder. Man vill gärna utvecklas hela tiden både med teknik men också att förstå den bransch man är i, förstå hur den utvecklas. Det är viktigt i synnerhet när man jobbar ensam, som de flesta fotografer gör.

Katarina Despotovic

kronor för en endags workshop och 37 procent var villiga att betala över 1000 kronor för en endags workshop. Under förstudien har tre olika former av kunskapsdelning och kunskapsförmedling provats, studiecirkel, presentationer i formen 3x20 minuter och föreläsning. Alla de arrangemang som testats har varit mycket uppskattade av deltagarna och är former som har potential att ge deltagarna möjligheten att utvecklas. Studiecirkeln om ansökning till Konstnärsnämndens arbetsstipendium resulterade i att många av deltagarna upplevde ett bättre flöde i skrivandet, något som annars ofta kan vara tungt att jobba med själv. Man uppskattade också möjligheten att kunna testa och diskutera sin text och bilderna i sin portfolio i diskussionsgrupper. Studiecirkeln gav en kollegial känsla mellan deltagarna även då stipendiesökande är en process som innebär en konkurrenssituation mellan de sökande. Det är uppenbart att det finns en stor potential att genomföra fler studiecirkel med olika syften och

där deltagarna tillsammans kan stötta varandra i sina individuella processer. Utifrån vad som framkom i enkäten och intervjuerna så skulle några förslag på studiecirkel som skulle kunna genomföras i framtiden kunna vara: marknadsföring för bröllopsfotografer, att presentera sig själv för reklambyråer, att använda Instagram som plattform för marknadsföring, prissättning av uppdrag, att söka uppdrag inom ramen för en procentregeln för konstnärliga gestaltning av offentlig miljö och att skriva ansökningar. Här skulle det vara viktigt att använda den regionala referensgruppen för att välja ämnen för studiecirkel som man anser skulle vara mest relevanta. De utbildningar som genomförts under hösten som test har på grund av de rådande omständigheterna med Covid-19 varit organiserade som digitala möten, men det har visat sig vara en extremt effektiv form och något som skulle kunna vara högst relevant att använda sig av även i framtiden för att kunna nå ut till verksamma i hela regionen.

Det finns goda möjligheter för att samarbeta och skapa utbildningsverksamhet tillsammans med Art College vid Folkuniversitetet i Göteborg och Göteborgs bildverkstad. Samtidigt finns en potential att mixa formerna av studiecirkel, workshops och kurser för att stötta deltagarna i att lära sig nya saker och att använda de nya kunskaperna i sin verksamhet. För att säkerställa den regionala närvaron är det viktigt att ha en budget som ger utrymme för att ge kurser och föreläsningar på orter där arrangemanget kanske inte alltid går runt ekonomiskt enbart genom de intäkter som kommer från kursavgifter. Det samma kan också gälla vissa typer av mer avancerade kurser i till exempel olika analoga processer där det är svårt att genomföra kurser i stora grupper.

ANDRA DELEN Undersökning och resultat

ENKÄT MED YRKESVERKSAMMA | Som en första del av förstudien genomfördes en enkät som låg till grund för de aktiviteter som utvecklades och testades under förstudien. Målet med enkäten var att undersöka hur Centrum för fotografi skulle kunna stärka fotografer i regionen i sin yrkesroll och hur CFF skulle kunna främja samtalet kring fotografi i regionen.

Totalt svarade 146 yrkesverksamma på enkäten, 50 procent män, 47 procent kvinnor och 3 procent som inte önskade ange könstillhörighet. I enkäten har en stor grupp yngre yrkesverksamma svarat, detta kan möjligen bero på att enkäten till stor del spreds online via olika grupper på sociala medier, information om enkäten delades också ut via informationsblad på Landskrona Fotofestival som råkade sammanfalla med tidpunkten för enkätens genomförande och den spreds också via CFF:s nyhetsbrev. En digital inbjudan till att delta i enkäten skickades dessutom direkt till många fotografer i områden utanför Göteborg för att ytterligare stärka upp den regionala spridningen av svarsfrekvensen. CFF hade vid enkätens startdatum totalt 44 medlemmar som angett att de är verksamma i Västra Götalandsregionen

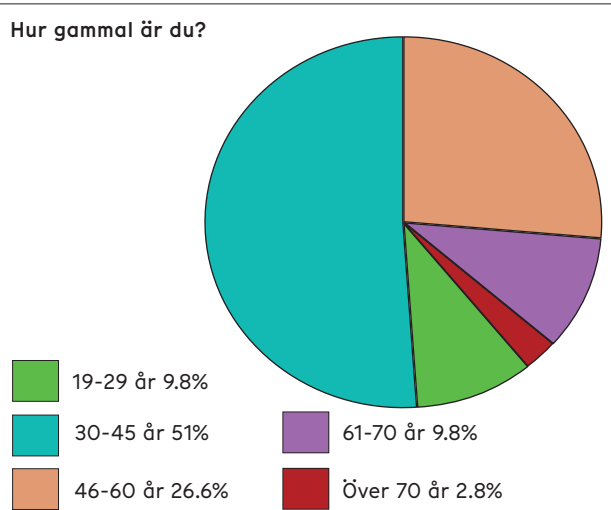
och av dem angav 31 att de bor i regionen. I enkäten svarade 11 procent (16 stycken) att de är medlemmar i CFF, 74 procent svarade att de känner till CFF medan 26 procent inte kände till organisationen.

Av de svarande i enkäten uppger de allra flesta att de bor i regionen och 62 procent av de svarande anger att de är bosatta i Göteborg. Med tanke på Göteborgs dominerande ställning i regionen som överlägset största stad och kulturellt och finansiellt centrum lyckades enkäten få en stor regional spridning, en tredje del av de svarande i enkäten bor i regionen men utanför Göteborg. Vi har uppnått detta genom ett uppsökande arbete i förhållande till geografisk placering i regionen. Men enkäten lyckades bara delvis ge en relevant bild av behovet som finns på specifika större orter, till exempel från Borås, Trollhättan och Uddevalla borde det finnas möjlighet att få ett större underlag än det enkäten fått.

På frågan på vilket sätt är du verksam inom det fotografiska fältet hade de svarande möjlighet att ange flera svarsalternativ. En stor majoritet av de svarande anger att de är verksamma med egna

Den geografiska spridningen på de som svarade på enkäten var som följer:

Alingsås 2	Lerum 1	Tibro 1
Bollebygd 1	Lidköping 1	Tidaholm 1
Borås 1	Malmö 2	Tjörn 1
Göteborg 91	Mark 2	Trollhättan 3
Halmstad 3	Mellerud 1	Uddevalla 3
Herrljunga 1	Mölnådal 1	Ulricehamn 1
Hjo 1	Partille 1	Varberg 2
Habo 1	Skövde 7	Vännersborg 1
Jämtland 1	Sotenäs 1	Vårgårda 1
Jönköping 2	Stenungsund 1	Åmål 1
Kungsbacka 4	Stockholm 4	
Kungälv 2	Tanum 1	

projekt, utställningar eller bokprojekt, reklam och kommersiella uppdrag, redaktionella uppdrag, press eller bildjournalistik, bröllop eller porträtt och bildbehandling. Men bland de svarande finns också mäklarfotografer, fotostudenter och andra inom den fotografiska branschen. Svaren visar att det finns ett stort spektrum av verksamhet i regionen.

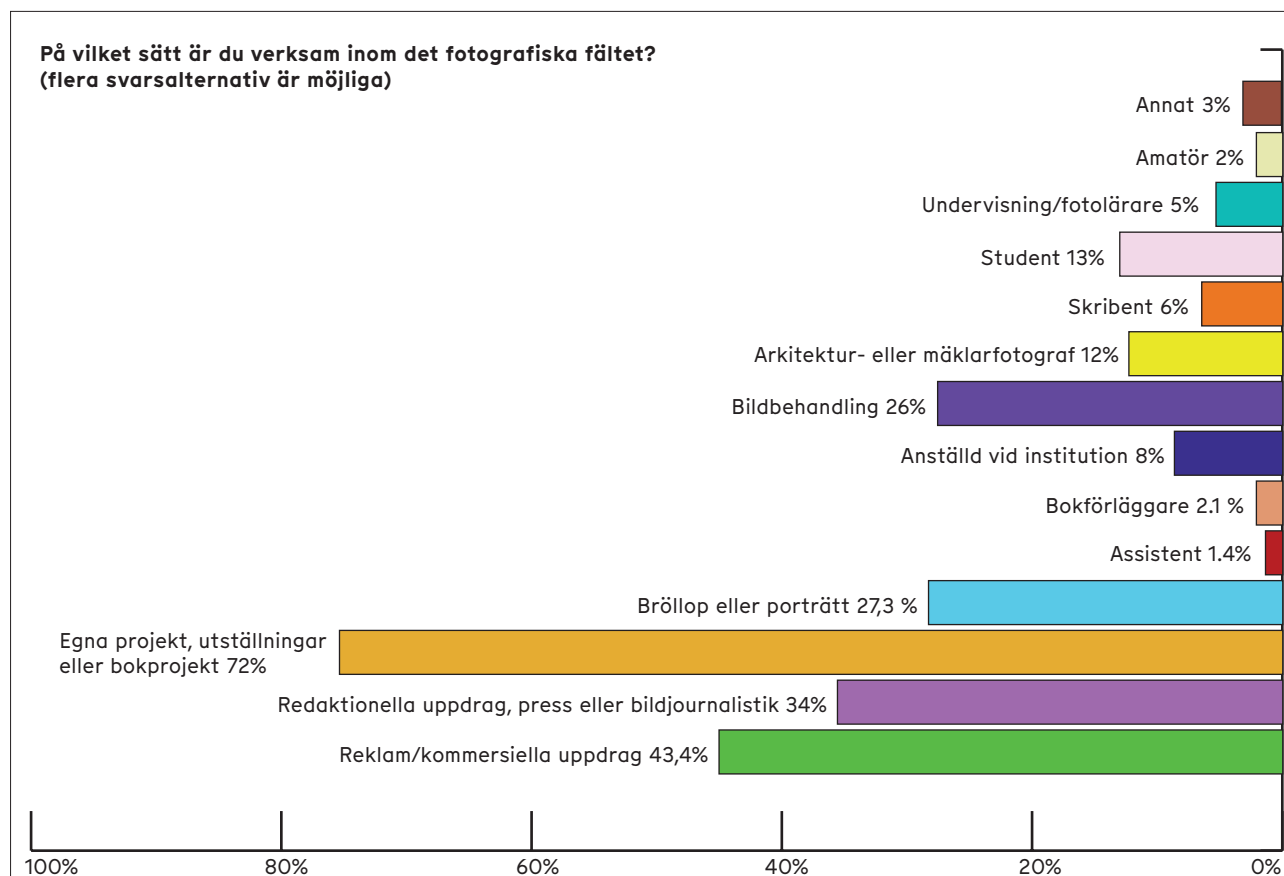
Enkäten ställde frågan om utbildning och kurser och det visade sig finnas ett enormt intresse bland de svarande för att vidareutvecklas inom sin yrkesroll. Nästan 90 procent ser ett behov för vidareutbildning och att det ofta kan vara svårt att hitta relevant utbildning i förhållande till det fotografiska fältet. Det framgick också att det finns en viktig social aspekt på att gå en kurs eller workshop, det kan vara en plats för att träffa andra kollegor och få nya kontakter inom branschen. På frågan om vilka områden de svarande i enkäten är intresserade av att vidareutveckla sin kunskap kan man dela in de svarandes önskemål i tre

huvudområden; teknisk kunskap, kunskap för att driva den egna verksamheten och utveckla det egna uttrycket. Det var möjligt att ange flera svar och man kan se att det finns ett stort intresse för samtliga huvudområden där de mest önskade ämnena för vidareutveckling var söka stipendium för egna projekt (59.6 procent), film och rörlig bild (56.7 procent), utställningsverksamhet (51.8 procent), böcker och bokproduktion (51.8 procent), bildbearbetning (49.6 procent) och bilddiskussion, konstruktiv feedback (49.6 procent).

Dessa svar ger ett bra underlag för vilken typ av utbildning och kunskapsutveckling som det finns behov och önskemål för och vilket fokus CFF kan ha. Det fanns ett intresse för att kurserna skulle kunna ta formen både som enskilda föreläsningar, studiecirkel eller kurser och workshops under ett par dagar.

Exempel på fria svar:

”Jag känner ibland att CFF ordnar för mycket

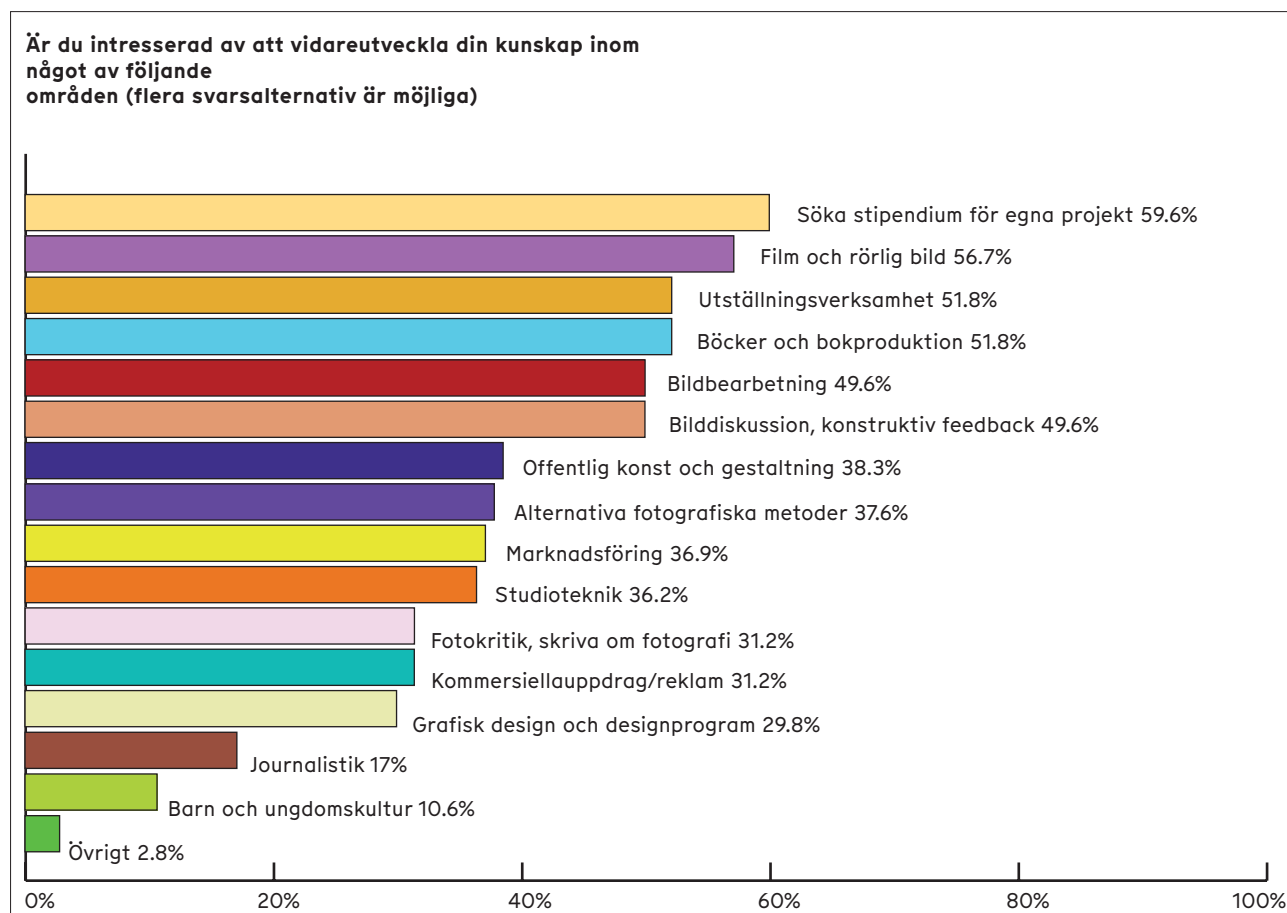
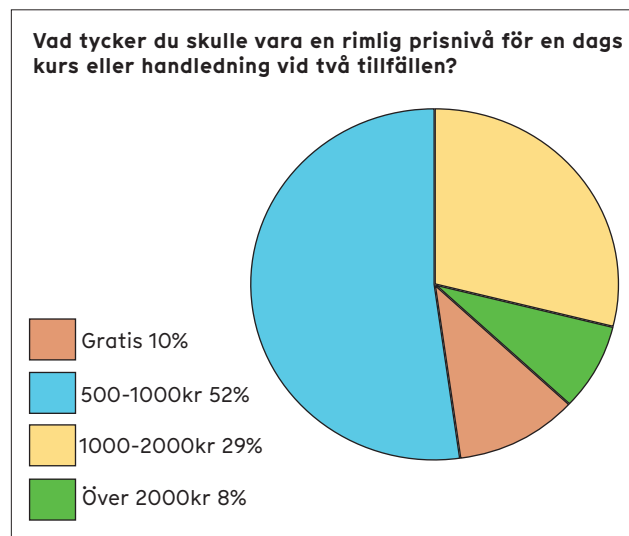

”mentorsprogram” istället för att se mer ett utrymme för samtal där alla kan lära av varandra som deltar, ex att man har en studiecirkel med en specifik tematik - där litteratur o andra konstnärliga projekt blir det man läser mellan träffarna. Än att man låter en person titta på några personers projekt. Dialog i grupp kan utveckla både enskilda personer o yrket i sig mer tror jag!”

”Prata om prissättning och varför vissa tjänar mer än andra (t ex män). Hur vi skall göra för att få bra betalt och bli respekterade inom vår yrkeskår.”

Enkäten innehöll en fråga om hur mycket kurserna skulle kunna kosta för att de deltagande skulle vara intresserade av att delta. På frågan om vad man skulle vara villig att betala för en dags kurs eller föreläsning svarade hela 89 procent att de var villiga att betala över 500 kronor och 37 procent var villiga att betala över 1000 kronor.

Enkäten innehöll flera frågor där de svarande själva hade möjlighet att formulera sina svar. En av de frågorna var ”Vilka möjligheter och behov ser du att CFF skulle kunna fylla i samtalet kring fotografi i Västra Götalandsregionen?” Generellt fanns många idéer och tankar bland de svarande och man kan dela in svaren i ett par ämnesområden.

Många gav uttryck för en önskan om en fysisk mötesplats i Göteborg, där CFF skulle kunna fylla en roll utanför de stora institutionerna som Valand och Hasselbladstiftelsen. Så här svarade en person i enkäten på frågan:

”Stort, det finns väl inte riktigt någon plats utanför Hasselblad och Akademin Valand. På många sätt hade det ju varit fint med ett samtal som är utanför de stora institutionerna, med det sagt behöver de inte uteslutas, men det skulle vara fint tror jag med samtal och möten som är på en mindre skala och intima. Som också är mer inkluderande för de som är utanför numera, som inte går på skolan osv. Där skulle det också kunna vara bokcirklar eller bara en middag, eller en spontan kritikerklass. Allt behöver inte vara så uppstyrt, om platsen och sammanhanget finns, så går det också att styra upp saker”.

Det är tydligt att många saknar en social plats för mer informella samtal kring fotografi och för att lära känna kollegor. En annan skrev:

”Jag tror och hoppas att behovet är stort efter en mötesplats - en slags central punkt som engagerar sig och påverkar fotografins position i denna del av Sverige”.

Förutom en social mötesplats såg många behovet av en plats för fortbildning, workshops och kurser. Man tycker att utbudet av utbildningar och workshops är för litet idag. En svarande skrev:

”En viktig plattform både socialt för oss fotografer men också för fortbildning/samtal/portfoliovisningar/workshops mm. som jag tycker saknas i Göteborg!”

Många svarande såg också behovet av att CFF skulle kunna bidra till att bredda det fotografiska samtalet i regionen. ”Bredda utbudet, nyansera samtalet kring fotografi”, skrev en svarande, en annan: ”Mer fotografi av de som har utländsk bakgrund” och en tredje: ”Det behövs mer utrymme så att olika typer av fotografer kan komma fram, med betoning olika”. Man lyfte fram behovet av att

visa olika typer av fotografi och fotografi skapat av olika människor.

Flera ser att CFF skulle kunna hjälpa lokala fotografer att bli synliga i regionen genom utställningar. ”Arrangera utställningar lokala fotografers bilder. Hjälp dem nå ut i det offentliga rummet”, skrev en svarande. En annan svarande påpekade att CFF skulle kunna vara en brygga ut i arbetslivet för många alumner från till exempel utbildningarna i fotografi vid Göteborgs universitet och hjälpa dem att skapa vidare kontakter.

Prissättning och vikten av att lära sig ta rimligt betalt för den fotografiska bilden var också ett ämne som var viktigt för många av de svarande. ”Prissättningen, att våga ta betalt, etablera sig utan att dumpa priser”, skrev en i enkäten, en annan: ”Bli mer synlig. Samt påpeka värdet av fotografi och att det måste få kosta”.

Man såg också CFF som en potentiell samarbetspartner till de redan etablerade institutionerna i regionen, många vill att CFF skall samarbeta med till exempel Svenska Fotografers förbund.

”Som en arrangerande part och med ett redan etablerat nätverk och program i sin existerande verksamhet”, svarade en person på frågan. Flera ser också en möjlighet för att CFF skulle kunna stärka fotografers röst i lokala nätverk som Business Region Göteborg eller ADA och allmänt stärka fotografins roll i samhället, ” (...) arbeta mot institutioner och kommuner för att stärka fotografins roll i samhället och det offentliga rummet”, skrev en svarande.

En annan fråga där de svarande hade möjligheten att formulera sina egna svar var ”vilken typ av verksamhet ser du att CFF skulle kunna driva i Västra Götalandsregionen?”. Denna fråga fick många svar som visar ett stort intresse för att CFF skall starta upp galleriverksamhet likt föreningens galleri i Stockholm, som skulle kunna tjäna som ett nav kring samtal om fotografi. En svarande skrev:

”Att skapa en fysisk mötesplats för aktiviteter runt fotografi” en annan; ”Ett eget galleri eller utställningsrum vore fantastiskt så man får träffas och prata bild.”

En annan:

”Tror det kan vara viktigt att CFF har en fysisk lokal i Västra Götaland där saker kan äga rum. Plats för nån form av verkstad, utställningar, program och möjlighet till handledning/mentorskap/delta i arbetsgrupper.”

Många lyfte fram vikten av att stödja existerande verksamheter och att genomföra utbildningar i form av workshops. Någon föreslog att CFF kan genomföra utställningar i det offentliga rummet. Någon lyfte fram behovet av en organisation som kan ha en aktiv kontakt med kulturpolitiken i regionen, andra lyfte möjligheten för att CFF skulle kunna vara en brygga mellan bildköpare och fotograf.

Många svar visar att det är viktigt för de verksamma i Västra Götaland att CFF samarbetar med andra aktörer inom fotografi, som Svenska Fotografers förbund, Pressfotografernas klubb och Svenska journalistförbundet, en person skrev: ”Galleri, Scen för panelsamtal, diskussion, Föreläsningar med fotografer ”artisttalks”. Samarbeta med befintliga gallerier för att främja fotografer där. Lyfta frågor som berör fotografer tillsammans med andra organisationer.”

Det är också många som ger uttryck för att Fotobok GBG var en uppskattad verksamhet som hade möjligheten att skapa ett brett samtal om fotografi och där genrer och olika inriktningar inom fotografi mixades och visade en mångfald. Svaren i enkäten visar också ett stort intresse för att driva en fotofestival. En person skrev: ”Samarbeten med andra aktörer som SFF, PFK, SJF, Valand mm för att stärka det lokala utbudet. Drömmen i framtiden vore väl en fotofestival med fler av ovan nämnda aktörer involverade.”

Fler artisttalks, utställningar, samtal och boksamtal är genomgående saker som de svarande önskar, en annan svarade:

”Festival låter mycket intressant. Främja utställningsverksamhet. Föreläsningar, artisttalks osv är också mycket välkommet.”

Och ytterligare en:

”If Landskrona has a photofestival, why Gothenburg can't have one? The photography scene here is very active, I am sure it will be easy to find artists to show, spots for exhibiting, volunteers from schools. It can be a biennial as GIBCA, but focused on photography.”

Det kom också många förslag som har gett idéer och nya tankar för möjligheterna att jobba med ett regionalt perspektiv. Bland annat kom det förslag på att jobba med fotoklubbar som medarrangörer till evenemang runt om i regionen. Detta skulle kunna vara ett bra sätt för att samla en intresserad publik. Ett annat förslag var möjligheten för en sommarutställning på Not Quite i Dalsland, en plats som har cirka 30 000 besökare per säsong. Svaren visar också att det finns möjlighet att stötta en fotografisk skapandeprocess genom att tänka nytt inom det ekonomiska systemet. Det kan vara en utrustningspool, eller att göra en fotostudio tillgänglig eller att ha ett fotolabb som det Galleri Format har i Malmö, eller mentorskap för nyutbildade fotografer.

En avslutande fråga ställdes i enkäten om vilka aktörer i regionen som man tycker arbetar på ett spännande och konstruktivt sätt inom det fotografiska fältet och som CFF borde känna till, här fick vi följande svar som delats in efter institutioner och föreningar och enskilda personer.

Institutioner och föreningar

HDK-Valand

Akvarellmuseet

Borås Konstmuseum

Lars Tunbjörks projektrum (Borås Konstmuseum)

Göteborgs konstmuseums museibutik (bokhandeln)

Abecita Konstmuseum

Hasselbladstiftelsen

Röda Sten Konsthall

Svenska Fotografers Förbund

Next Skövde

Blackbook Publications

Göteborgs Bildverkstad

Galleri BOX

FG2 (Klara Källström & Thobias Fäldt)

ICIA - Institute for Contemporary Ideas and Art

Svensk bildkraft

Hasselblad Centers Vänner

Fotobok GBG

Art Photo Collection

Mölnlycke konsthall

Personer

Hendrik Zeitler

Lisa Thanner

Joakim Roos

Magnus Sundberg

Anna Edlund

Niclas Östlind

Bengt-Arne Falk

Tommy Arvidson

Trinidad Carillo

Helga Härenstam

Charlotta Gavelin

Eva Brandin

Kalle Sanner

Luna Lopez

Heikki Kaski

Robert Eklund

Olle Essvik

INTERVJUER | Under arbetet med förundersökningen har åtta intervjuer genomförts med fotografer som i enkäten sagt att de var intresserade av att vara med i en personlig intervju. Intervjuerna genomfördes på distans via videosamtal.

De intervjuade fotograferna

Jerker Andersson

AnnaCarin Isaksson

Katarina Despotovic

Gustaf Adolfsson

Cattis Fletcher

Anders Engström

Mia Rogersdotter Gran

Ola Svanberg

I intervjun fördjupades frågeställningar som tagits upp i enkäten utifrån tre teman;

1. Självbilden och yrkesrollen 2. Kontaktytor och nätverk 3. Kompetensutveckling.

Självbild och yrkesroll

De åtta fotograferna som intervjuats beskriver att de jobbar med väldigt olika typer av fotografi, från bröllopsfotograf till arbeten med reklam för företag, uppdrag för institutioner eller reportage för tidningar och magasin, konstfotografi eller som lärare inom fotografi. Allt från längre till kortare uppdrag, redaktionella uppdrag och kommersiella uppdrag. Uppdragsgivare som är stora företag eller enskilda personer, egen finansierade projekt och projekt som är finansierade genom stipendier eller organisationer. I och med den stora variationen mellan olika typer av uppdrag så beskriver fotograferna vitt skilda behov men det finns också mycket som förenar de som vi intervjuat. I och med den stora variationen mellan de olika typer av uppdrag som fotografer i regionen jobbar med så beskriver de en väldigt diversifierad yrkesroll som fotograf. Det kan handla om skillnader i vilka som är ens uppdragsgivare, allt från stora företag till enskilda privatpersoner.

Fotograferna beskriver också ett yrke och förutsättningar som på många sätt ser likadana ut oavsett vilken typ av fotografi man jobbar med. Det mest framträdande är ensamarbete. Av de som svarade på enkäten var det få som angav att de hade en fast heltidsanställning som fotograf utan de allra flesta angav att de jobbar som frilansfotografer med små företag. Här kan man undra varför det är så få anställda fotografer undersökningen. Dels kan det spegla en bransch där det finns få fasta tjänster som fotograf, men det kan även vara att det finns ett större intresse och behov av att organisera sig i föreningar när man som frilansfotograf saknar det skyddsnet som en fast anställning kan erbjuda. Situationen som småskalig näringsidkare återkommer i våra intervjuer, där driver de flesta sin verksamhet som enskild firma eller som aktiebolag där man själv är den enda anställda, en person jobbar deltid som fotolärare, en annan har ett annat jobb vid sidan av verksamheten som fotograf, ytterligare en har under årets pandemi tagit jobb som mäklarfotograf när de andra fasta uppdragen plötsligt försvann från en dag till en annan. Att arbeta som frilansfotograf med egen firma och som jobbar med längre eller kortare uppdrag för olika kunders räkning visar sig gång på gång vara en situation där den enskilda fotografen har få skyddsnet. Det har visat sig under detta år med en pandemi som gjorde att många av de som intervjuats tappat stora delar av sina uppdrag och inkomst. Intervjuerna visar att de flesta arbetar med många olika uppdragsgivare, vilket sprider ut riskerna för den enskilde fotografen och gör att man inte är beroende av en stor uppdragsgivare.

Enkäten visade att många av de tillfrågade jobbar med egenfinansierade projekt vid sidan av andra mer inkomstbringande uppdrag för kunder och intervjuerna gav ytterligare svar på varför den egna praktiken är så viktig för många fotografer. Anders Engström beskriver varför han tycker det är viktigt att försöka hålla igång och jobba med de

egna projekten vid sidan av uppdrag för kunder: "Jag får nog kanske mest bränsle och inspiration från den delen (de egna projekten), sen är det viktigt att jag har en fot i det kommersiella också men det där känner jag utvecklar mig på ett annat sätt, att hålla på med det där och fråga mig själv vad jag tycker är viktigt med fotografi och varför jag håller på med det och då tror jag att de projekten hjälper mig att hitta svaren på det på ett annat sätt än vad de kommersiella uppdragen gör. Så de är viktiga, absolut."

En annan som jobbar både med uppdrag och det egna fotografiet är Jerker Andersson, han ser två sidor av sin verksamhet; dels att ta uppdrag som fotograf och utbildare och dels att prioritera det egna arbetet. Egna projekt som kan leda till stipendier eller andra stöd och han menar att det är viktigt att hitta en balans mellan de båda sidorna för att ha en inkomst men att samtidigt fortsätta utvecklas som fotograf:

"Jag tycker man ska stärka fotografer genom att ge möjligheter för finansiering av eget arbete, många fotografer kan ta det ansvaret".

Kontaktytor och nätverk

Kontaktytor och nätverk är något som alla som intervjuats beskriver som basala och oerhört viktiga för jobbet som fotograf. Man pratar både om kollegiala nätverk för att som enskild företagare träffa kollegor i branschen, utbyta erfarenheter och ge stöd och råd till varandra men också om andra nätverk som kan leda till nya uppdrag och att den egna verksamheten kan vidgas och hitta nya vägar. Anders Engström pratar om att nätverk också kan vara en plats att få ett viktigt sammanhang och självförtroende i att det går att leva på fotografi:

"Jag tycker man får en ganska mörk bild av framtidsutsikterna för att livnära sig som fotograf och det känns ju lite dystert så jag tänker att ett nätverk är något där en viktig del är att man kan vara i ett sammanhang där man känner att det

finns hopp om att kunna jobba som fotograf, att livnära sig som fotograf"

När man pratar om de kollegiala nätverken är det tydligt att det finns ett stort behov av att möta och lära känna andra verksamma fotografer eftersom jobbet som beskrivits tidigare består av mycket arbete själv. Många av de vi intervjuat beskriver hur de saknar kollegor att bolla idéer med. Mia Rogersdotter Gran beskriver det så här: "Som fotograf sitter man ofta själv och jobbar om man inte har turen att sitta i en bra ateljéförening. Det är viktigt att ha någon att fråga när man kör fast, svårt att träffa nya människor. Man behöver ett bra nätverk för att kunna ta praktisk hjälp, med bokföring, tryckerier, hjälp att läsa och ge feedback på ansökningar. Det är svårare att prata om processen och vad man gör nu. CFF är en mötesplats men i Göteborg vet jag inte riktigt vart man går."

Något som var tydligt i enkäten var just behovet och avsaknaden av en plats i Västsverige att mötas för samtalet kring fotografi, det var också tydligt i intervjuerna som genomförts. Man beskriver en fotoscen som nästan helt domineras av de stora institutionerna som Hasselblad Center och HDK-Valand vid Göteborgs universitet. Många beskriver hur de saknar en mer informell plats liknande galleriet som Centrum för fotografi driver i Stockholm, en plats för utställningar men också för spontana möten, samtal och arrangerade föreläsningar. Katarina Despotovic beskriver att hon saknar ett liv kring fotografi i Göteborg och en plats att mötas för att opretentiöst prata om fotografi. Hon beskriver hur viktiga hennes nätverk och kontakter är och har varit under bland annat hennes arbete som fotograf för forskningsprojekt vid Göteborgs universitet:

"Jag har nätverk som är baserade bara på andra fotografer, nätverk av fotografer som träffas ibland och visar bilder och peppar varandra, det har betytt allt för mig och varit som en trygg

famn för mig. Att kunna ha kontakt med andra fotografer, speciellt i tuffa tider som nu har betytt allt för mig. Genererar inte arbete men råg i ryggen och känsla av att jag inte är ensam, en känsla av kollegial gemenskap att kunna ta del av andra bilder. Det är superviktigt, inte bara nu med corona men speciellt viktigt nu. I det nätverket kunde jag visa bilderna till min första bok, den som var kopplad till forskningsprojektet, och det var otroligt värdefullt för mig i mitt urval. Inte minst för mig som jobbar med forskare, jag behövde verkligen feedbacken från andra fotografer. De informella nätverken har betytt mest för mig.”

Vidare beskriver Katarina Despotovic hur hennes kontakter med forskare lett till nya uppdrag inom forskningsprojekt vid universitet och på liknande sätt beskriver andra vi intervjuat hur viktiga nätverk är för att få nya uppdrag och kunder. Catts Fletcher jobbar som bland annat bröllopsfotograf och hon beskriver hur hon försöker bygga upp ett nätverk av andra leverantörer inom bröllopsbranschen för att det kan generera nya uppdrag:

”Jag försöker alltid bygga nätverken, genom att nämna dem när man lägger upp en bild där deras blombukett är med, så rekommenderar de vidare och så får man in jobb på det sättet. Man gör liksom varandra tjänster, jag får dem att synas och de får mig att synas. (...) om jag lägger upp något där deras grejer syns så brukar jag tagga dem där, på instagram och på hemsidan och då får de upp ögonen för att jag finns.”

Kompetensutveckling

Fotograferna som intervjuats skiljer sig i ålder och antal år i yrket men vad som är gemensamt för de flesta är att de beskriver en karriär som utvecklats och tagit nya vägar över tid. Som frilans måste man själv ta ansvar för sin utveckling, det kan handla om att utveckla sig som fotograf, tekniskt eller genom egna projekt som tidigare beskrivits under den första rubriken: Självbild och

yrkesroll, det kan också handla om att utveckla sin kompetens för att driva företag och utveckla sin verksamhet.

Fotografyrket är i mycket ett tekniskt yrke och tekniken utvecklas och förändras ständigt och de som vi intervjuat beskriver att det är viktigt som frilans och när man inte har en arbetsgivare som sörjer för ens utveckling att det är viktigt att det finns platser för workshops och föreläsningar kring fototeknik. Katarina Despotovic beskriver det så här:

”Jag tänker på allt annat än teknik när jag tänker på vad fotografi är för mig men det är ju ett väldigt tekniskt yrke och man behöver ju uppdatera sig hela tiden. Bra sätt att lagra bilder, skicka bilder, arbeta med bilder. Man vill gärna utvecklas hela tiden både med teknik men också att förstå den bransch man är i, förstå hur den utvecklas. Det är viktigt i synnerhet när man jobbar ensam, som de flesta fotografer gör.”

Kompetensutveckling kan också handla om att utveckla sin förmåga att driva företag. AnnaCarin Isaksson beskriver hur hon som nyutexaminerad fotograf från yrkesutbildningen på Biskops Arnö inte kände sig förberedd för att driva företag som fotograf:

”Vi var ju inte rustade för att bli frilansare och det tog mig till för ungefär fyra år sedan när jag tog steget och vara det fullt ut. Jag har fått gå många företagskurser för att lära mig hur det är att vara frilans och entreprenör. Det hade jag inte med mig så det har varit nästan det tuffaste för mig. (...) så nu är nästa steg för mig att mer kunna välja kunder.”

EVENEMANG OCH EVENT | Under förstudien har ett antal former för kunskapsförmedling testats praktiskt. Två olika event har anordnats i formen 3x20 minuter, dessutom har en studiecirkel och en föreläsning genomförts.

3x20 min

Presentationerna var i formen 3x20 minuter där olika aktörer bjöds in för att hålla varsitt samtal på 20 minuter och som sedan avslutades med en diskussion med publiken. Tanken var att hålla dessa presentationer i Bildverkstadens lokaler i Viktoriahuset i Göteborg. Där kvällen skulle avslutas med mingel, men på grund av Covid-19 fick presentationerna istället genomföras digitalt. Via videolänk fick presentatören dela sin skärm och visa bilder till sitt samtal. Lars Dyrendom agerade värd och Emma Sandström som moderator. Deltagarna ombads ställa frågor i chatten som Emma fick ställa till respektive aktör, på detta sätt blev samtalen mer flytande och förmodligen vågade fler personer ställa frågor i detta format än om deltagarna hade ställt frågor direkt till panelen. Under samtalet om Galleriverksamhet var Tommy Arvidsson moderator.

Den digitala kapaciteten för det första samtalet var 100 deltagare och mötet var fullt under hela kvällen, där de som inte fick plats fick dessvärre vänta för att komma in först när någon lämnade mötet. Till de nästkommande presentationen uppdaterades programvaran till en högre kapacitet så att alla som ville delta skulle få plats.

Båda kvällarna fokuserades på processen bakom att starta upp en verksamhet eller att ta steget att publicera sin publikation. Där målet var att försöka minska gapet mellan idé och handling, och ge en insikt i olika infallsvinklar och tillvägagångssätt.

Tillfälle 1: Bokproduktion

29 oktober 19.00-21.00

Antal deltagare: 130

Den första kvällens samtal handlade om att producera och publicera fotoböcker. Presentatörerna för kvällen var Mia Rogersdotter Gran, Emanuel Cederqvist från Blackbook publications och Linda Bergman från VERK och Boris press. De ombads att fokusera sina presentationer på processen och ge en inblick i hur man går tillväga för att jobba med fotoböcker och att få sin bok publicerad. Presentationen genomfördes i samarbete med Fotoförfattarna/Svenska Fotografers Förbund

Tillfälle 2: Galleriverksamhet

12 november 19.00-21.00

Antal deltagare: 52

Den andra kvällen hade inriktning mot att organisera och driva galleriverksamhet. Representanter från tre lokala initiativ bjöds in för att berätta om sin verksamhet, Johan Andrén från NEJD, Mattia Lullini Från NEVVEN och Katarina Despotovic som är i processen att starta Galleri Despot. Också denna presentationen genomfördes i samarbete med Fotoförfattarna/Svenska Fotografers Förbund

Studiecirkel

Ansökan till Konstnärsnämndens Arbetsstipendium

Deltagare: 13

v.43 onsdag 15.00–17.00

v.44 onsdag 19.00–21.00

v.45 onsdag 19.00–21.00

v.45 måndag 19.00–21.00

Gruppen delades in i två grupper, en för de som ville prata engelska och en för de som ville prata svenska. Inför varje träff fick deltagarna förbereda olika delar av sina ansökningar som de kunde diskutera under nästkommande studiecirkel.

Första möten onsdagen den 21 oktober föreläste Karolina Pahlén som är handläggare inom bild och form på Konstnärsnämnden. Hon gav en

insyn på vad man ska tänka på när man skriver ansökan till deras arbetsstipendium och gav tips till deltagarna. Efter presentationen kunde deltagarna ställa frågor till henne.

De nästkommande träffarna fokuserade på deltagarnas egna ansökningar, där de fick dela med sig av sin process och få feedback på de olika delarna av ansökningen, som till exempel ansökningstexten och portfolion.

Studiecirkeln var mycket uppskattad av deltagande, där de uttryckte att de själva hade kontrollen över sin process. De menade att träffarna hjälpte dem med planering och de kände att denna arbetsprocess gav dem bra möjligheter att förbättra sin ansökan i god tid innan deadline. Studiecirkeln gav också en gemenskap mellan deltagarna i en process som annars kan kännas ensam.

Upplägget fungerade bra via videolänk då det fanns möjlighet att använda digitala grupprum för att dela upp grupperna under första delen av varje träff och sen mötas igen i helgrupp i andra delen av träffen.

Föreläsning

From stills to moving images. Ways of seeing and

working approaches en föreläsning med Camilla Topuntoli

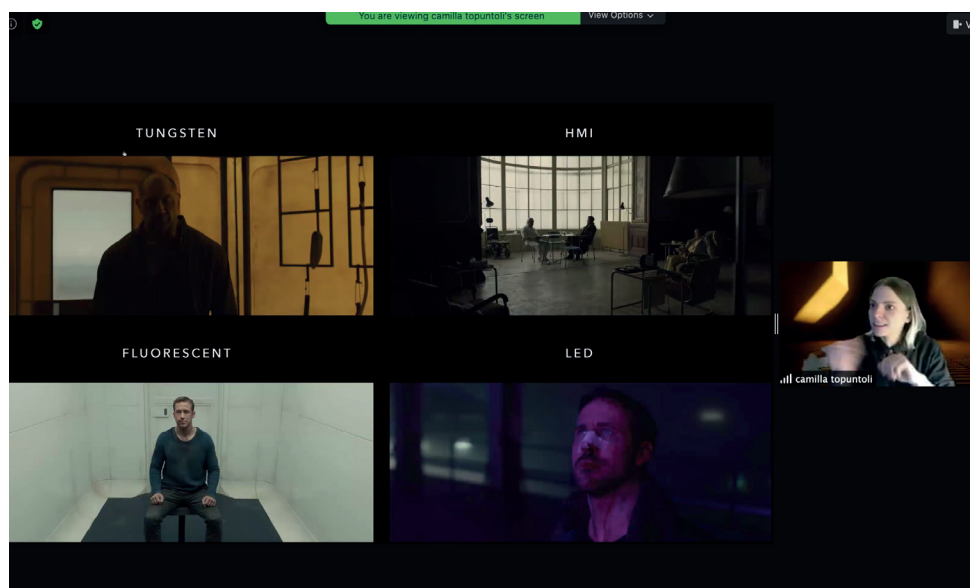
27 november, 9.00-11.00

Föreläsningen hölls på engelska

Antal deltagare: 67

Under föreläsningen delade Camilla Topuntoli med sig av sina erfarenheter som Director of Photography. Från grundläggande filmfotografi som kamerainställningar, olika typer av filmlyjus och kreativa val av bildutsnitt och komposition. Föreläsningen blev som en introduktion i hur man som stillbildsfotograf kan ta steget till att gå över och arbeta med rörlig bild. Camilla visade olika scenarier och tips om hur man kan göra denna övergång på smidigast sätt. Precis som under presentationerna i 3x20 minuter-formatet agerade Lars Dyrendom värd och Emma Sandström moderator.

Denna föreläsning hade med fördel kunnat arrangerats i ett format som workshops eller studiecirkel under ett antal olika tillfällen. Där föreläsaren hade kunnat ge ut uppgifter till deltagarna, så de hade kunnat få en mer praktisk förståelse och övning i processen att arbeta med rörlig bild. Föreläsningen arrangerades i samarbete med Svenska Fotografers Förbund.

Camilla Topuntoli gav en introduktion i hur man som stillbildsfotograf kan börja jobba med film

CENTRUMBILDNINGAR | Som en del av förstudien har alla centrumbildningar i regionen bjudits in till ett samtal om hur de jobbar och hur de kan inspirera och delta i varandras arbeten. Syftet var att CFF skall kunna lära sig något om hur de andra centrumbildningarna arbetar och samarbetar i regionen.

Centrumbildningarna i träffas regelbundet för att hitta gemensamma grunder i olika frågor. Lars Dyrendom och Emma Sandström bjöds in till ett av deras möten via videolänk den 5 november. Vid mötet deltog följande centrumbildningar; Musikcentrum väst, Författarcentrum väst, Teatercentrum, Danscentrum, Illustratörcentrum, Centrum för dramatik, Filmcentrum. Under mötet ställde Lars Dyrendom och Emma Sandström två frågor till centrumbildningarnas representanter:

1. Hur arbetar de med sina medlemmar i regionen? Vilka av de initiativ de har tagit upplever de som framgångsrika.

2. Hur är de olika organisationerna uppdelade i förhållande till de lokala och nationella?

Musikcentrum väst

De samarbetar med musikerförbundet, jobbar med kompetensutveckling och förmedling av jobb.

Författarcentrum väst

De arbetar med projekt som ger turner i Västsverige och Halland. Samarbetar med bibliotek och kulturhus. För sina evenemang anställer de en lokal författare.

Teatercentrum

De hjälper till med digital förmedling och social medier, nätverkande, arbetsgivarfrågor och juridisk hjälp.

Danscentrum

De har en studio i regionen med en teknikpool

som medlemmar kan använda sig av. De arbetar som arbetsförmedlare åt sina medlemmar. De arrangerar föreläsningar och workshops och bjuder in internationella gäster till regionen. De hjälper också till med avtal, upphovsrättsfrågor, och finns där som ett stöd åt sina medlemmar.

Illustratörcentrum

De driver egna projekt i regionen, samarbetar med Röhsska museet, ADAs styrelse och Kultur i väst. De har precis fått krisstöd och har anordnat en bildköpardag i Göteborg.

Centrum för dramatik

De anordnar projekt med mentorskap, skolprojekt. De har ett debutant medlemskap för studenter.

Filmcentrum

Regionalt arbetar de med att hjälpa till med distribution, kurser, skapande skola och kurser för lärare. De anordnar workshops på äldreboende och för unga. Arbetar för visning av filmer lokalt.

ÖVRIGA GENOMFÖRDA INTERVJUER | Utöver de tidigare redovisade intervjuerna har ett antal samtal med enskilda aktörer i regionen genomförts. De samtalen har fungerat som ett verktyg för att navigera i regionen och ge en bakgrund samt undersöka hur olika typer av framtida samarbeten skulle kunna se ut.

Erik Palmér

Ordförande för föreningen Fotobok GBG.

Hendrik Zeitler

Fotograf som är en del av Svenska fotografers förbunds lokala styrelsegrupp, styrelsemedlem i Fotoförfattarna och undervisar på HDK - Valand vid Göteborgs universitet.

Kalle Sanner

Enhetschef för film, fotografi och litterär gestaltning, HDK-Valand vid Göteborgs universitet.

Jenny Blixt

Kommunikatör Hasselbladstiftelsen.

Lidia Blomgren

Anställd på Göteborgs Bildverkstad.

Lars Lindkvist

Universitetslektor på HDK-Valand vid Göteborgs universitet, styrelsemedlem i Röda Sten Konsthall och medstiftare av Galleri Box.

Greta Vočar

Utställningsproducent Alingsås konsthall.

Tina Umer

Fotograf i Västra Götalandsregionen.

Malin Robertson Harén

Fotograf från Not Quite.

AVSLUTNING | Det finns goda möjligheter för Centrum för fotografi att etablera en verksamhet i Västra Götalandsregionen. Det finns ett självklart utrymme som Centrum för fotografi skulle kunna fylla genom att ha ett fokus på och dialog med yrkesverksamma inom det fotografiska fältet. Genom sin långa erfarenhet har CFF goda möjligheter att rikta sin verksamhet till olika delar av det fotografiska fältet, ett yrkesfält som denna rapport har visat på många sätt är en mycket heterogen yrkesgrupp.

Utgångspunkten för ett riktat arbete i Västra Götalandsregionen är Centrum för fotografis nationella verksamhet och strategier men med de anpassningar som behövs för att kunna utveckla verksamheten i regionen. Det betyder också att det redan finns en stor erfarenhet och kompetens i CFF för att kunna driva den verksamhet som föreslås i denna rapport och arbetet med förslagen skulle därmed kunna komma startas upp relativt snabbt. Förstudiens förslag är tänkta som fokus under en uppstartsperiod på tre år där Centrum för fotografi skulle kunna utveckla sin verksamhet i Västra Götalandsregionen.